

судови се апсолутно исправно у својим одлукама понекад позивају на таква међународна правна документа, која за њихове државе засад немају обавезујућу правну снагу. На пример, Уставни суд Литваније се већ у својим првим одлукама, још пре ратификације Конвенције из 1950. године, позивао на праксу Европског суда, Уставни суд Руске Федерације се такође позвао на Европску конвенцију о људским правима онда када је Русија још није ратификовала. Узгред речено, сам Европски суд за људска права се 1975. године у предмету Голдер против Уједињеног Краљевства позвао на Конвенцију о праву међународних уговора, која још није ступила на снагу. Између осталог, Европски суд је у својој одлуци навео да је спреман да достави коментаре, руководећи се чл. 31–33 Бечке конвенције о праву међународних уговора од 23. маја 1969. године, то јест онда када Конвенција још није ступила на снагу.

Уставни судови се позивају на међународне правне акте који за њихову државу немају обавезујућу правну снагу са конкретним циљем – да образложе своје правне ставове. Они полазе од истине да није правна снага међународне правне норме која је проглашена општеобавезујућом оно што дефинише значај њене примене, него управо – садржина те норме. Како је запазила позната руска правница Т. Моршћакова, Уставни суд Русије се у својим одлукама позива на многе норме које у међународном праву нису проглашене за обавезујуће.

Уставни Суд Литваније у својој одлуци од 18. новембра 1994. године, у којој се оцењује уставност одредбе Законика о кривичном поступку којом се дозвољава присуство истражног судије при разговору адвоката са браћеником, констатује да је могућност ограничења права на састанак адвоката са окривљеним без учешћа страних лица потврђена и праксом Европског суда. Европски суд је при тумачењу Конвенције разјаснио, да у појединим случајевима, када, на пример, постоји основана сумња да адвокат злоупотребљава свој статус у поступку, држава може да ограничи поверљивост његовог правничког саветовања.

За стручњаке у области међународног права који се не баве питањима уставног правосуђа, можда наше гледиште није прихватљиво, ипак, сматрамо да је за образлагање сопственог става за уставне судове важан не толико проблем правне снаге или последица међународног акта, на који се позива, него то колико је правна садржина међународноправне норме прогресивна са гледишта гарантовања људских права и колико се та садржина подудара са представама и ставом самог суда о људским правима.

Као оправдање за речено, треба подвући да одлуке уставних судова о тумачењу и примени међународних докумената, иако нису обавезне за њихову државу, услед корпоративне правне свести одређеног дела међународне заједнице могу позитивно да утичу на правно мишљење сваког судије националних судова, предодређујући самим тим његову